

Aed-päevaliilia – müüt ja tegelikkus

Aed-päevaliiliate õitseag on selleks hooajaks lõppenud. Niiskemate sügisilmade saabudes on taas hea võimalus neid suurepäraseid taimi juurde soetada, paljundada ja ümber istutada.

LEMBIT KAARNA

Aednik, aed-päevaliiliate kollektsoonäär

Arvatakse, et päevaliiliad on praktiliselt hooldusvabad, sobivad hästi kasvama pideva järelvalveta maa-kodude juurde, mugavust armastavate aiapidajate ning laiskade aednike istutusalaidele.

Tegelikkuses on asi pisut teine. Nii nagu nõudlik inimene peab oma soovide eest rohkem maksma, on ka päevaliiliatega – mida uhkem, kaasaegsem sort, seda rohkem vajab ta hoolt ja tähelepanu.

Eri sordid vajavad eri hoolitsust

Kui aias kasvavad kõrvuti näiteks kollaste lihtõitega Flava, Stella de Oro, Texas Sunlight või mõni teine tagasihoidlikkus ilus särav ruuge või roosaõieline sort ja tema kõrval troonib uhkeldav Darla Anita, Jeann Swann, Congo Coral, Double Firecracker või mõni teine samalaadne, tuleb arvestada üsnagi erineva hooldamisega. Esmalt nimetatud on hakkamasaajad igas olukorras, kuigi hooldamine annab ka neile sära juurde. Kui unustate vahel nende väetamise või kastmise, ei juhtu midagi halba. Teiste

puhul ilusate õite saamiseks seda viga teha ei tohiks. Kui kasta, siis tugevalt, et vesi imbiks vähemalt 20-25 cm sügavusele. Veekulu nt kolmeaastase jõulise kasvuga puhma kohta tuleks mõõta kuuajalise põua korral mitmekümne liitriga.

Kui kastmisvee hankimine on probleem, siis tuleks jätta taimed kastmata. Puuduliku kastmise korral võib taim piltlikult öeldes juured ülespoole keerata, muutudes talveõrnaks ja põuatundlikuks. Hõlpsam on toime tulla lihtsamate kollase-, roosa- ja ruugeõieliste aed-päevaliiliatega.

Eksklusiivsete tippsortide puhul võivad tekkida kohe mitmed probleemid – tumedaõielistel sortidel pigmendilaikus, mõnel sordil pole jõudu õienupude täielikuks avanemiseks ja sordiomase õiemustri väljajoonistumiseks. Viletsate kasvutingimuste tõttu võivad puhkemat õienupud variseda või ei teki õisikuvarsi.

Väetamiseks vali õige aeg ja õige mullaniiskus

Keegi on kunagi sõnastanud aed-päevaliiliate väetamise kuldreegli järgmiselt: igal juhul tuleb väetada, kuid pigem vähem, kui üle väetada. On soovi-

tatud ka väetada esimesel korral kevadel ja teisel korral kohe enne õitsemist. Aed-päevaliiliate puhul jääb õitsemine südasuvisesse vahel üsna põuasesse perioodi. Kuiva pinnase väetamisel puudub mõte. Sügisvihmade saabudes hakkab väetis toimima ja taimeke lööb haljendama ega taha teada midagi paratamatult saabuvaks talveks valmistumisest. Nõnda võib juhtuda, et aias üks äravusserdatud taim juures. Põuaperioodil kaasnegu väetamisega alati tugev kastmine.

Väga oluline on oma taimi

hoolega jälgida. Võrdleksin aed-päevaliiliate ja ka laiemalt taimede kasvatamist lemmikloomade pidamisega. Samamoodi tuleks jälgida taimekesi aias, püüda mõista nende vajadusi ja panna hoolega tähele, kui võrd üks või teine hooldusvõte mõjutab nende edenemist ning õitsemise kvaliteeti. Eduka taimekasvatamise võti ei peitu niivõrd sulle istiku müünud kaubandustöötaja või aedniku näpunäidetes, kui võrd just sinu enda oskustes hakkama saada elusolendiga, kes sõnadega oma vajadusi selgitada ei saa.

ALGAJA AEDNIK PÄRIB:

Minu eelmisel aastal ostetud Autumn Red ei õitsenud. Kasvukoht on päikseline, suvel kastsin korralikult, kevadel väetasin kanakakaga. Mis võiks olla valesti?

Kanakakaga on lihtne üle väetada, see on hirmus rammus kraam. Kui lehestik on tumeroheline, siis võib lämmastiku liig olla. Kui lehestik on kollasepoolne roheline, siis on milleski puudu. Kui tavaline salatiroheline, siis ehk õitseb järgmisel aastal. Kui järgmisel aastal ka õisi ei tule, siis peaks asukohta vahetama.

Kevadel tuleks vaadata taim üle külmakergituse suhtes. Kroon peab mullas olema, see on koht kus lehed ja juured välja kasvavad, nagu inimesel istmik. Võökohani olgu päevaliilia mullas. Vahel talv kergitab taimi, siis tuleks taimi multsida. Autumn Red on üldiselt hästi vastupidav sort.

Vastus: Lembit Kaarna, OÜ Aiasõber

RMK Tartu Puukool 1/4 lk: 3 v 18,9
(aiand, istikud) 142x189 mm

LOOMA-, LINNU-, KALA- JA VILJA-NÄITUS-LAAT

LUIGE

SÜGIS 2011

8.-11. septembrini
10.00-17.00

Koduloomad ja -linnud, miniloomad, karusloomad, jaanalinnud, mesilased, kalad, vähid ja roomajad
Aia- ja põlluviljad

8. septembril Eesti kauneima lehma valimine – VISS 2011

MÕNUS RAHVALIK MEELELAHUTUS

www.toukari.ee/naitused

EESTI TÕUKARI
70 AASTAT USALDUSVÄARSUST